



**T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI**

**MERBEL İZMİR KONAK BLD. TUR.**

**SAN. TİC. A.Ş.**

**2015 YILI**

**SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

Ekim 2016



## İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ .....	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU .....	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI .....	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ .....	11
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER .....	12
8.	EKLER.....	16



## **KISALTMALAR**

MER-BEL A.Ş.: MER-BEL İzmir Konak Belediyesi Turizm Sanayi ve Ticaret  
Anonim Şirketi

MSUGT: Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği



## **TABLO DİZİNİ**

Tablo 1: Gider Gerçekleşme Durumu

Tablo 2: Gelir Gerçekleşme Durumu





## 1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

MER-BEL İzmir Konak Belediyesi Turizm San. ve Tic. A.Ş. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamında bulunduğundan, muhasebe işlemleri 26.12.1992 tarihli mükerrer 21447 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren 1. Sıra nolu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'ne göre tek düzen hesap planı çerçevesinde yürütülmekte ve 16/01/2005 tarih 25702 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Muhasebe Standartlarına göre raporlanmaktadır. MER-BEL İzmir Konak Belediyesi Turizm San. ve Tic. A.Ş. 2015 dönemi gider gerçekleştirmeleri Tablo 1'de gösterilmektedir.

**Tablo 1: Gider Gerçekleşme Durumu**

Mer-Bel İzmir Konak Beld. Turz. San. Tic. A.Ş. 2015 Yılı Giderleri		
Gider Kodu	Gider Açıklaması	Gerçekleşen
01	Personel Giderleri	33.498.753,60
02	Sgk Devlet Prim Giderleri	6.609.963,76
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	8.789.561,73
04	Faiz Giderleri	10.875,02
05	Cari Transferler	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00
08	Borç Verme	0,00
09	Yedek Ödenekler	0,00
<b>TOPLAM</b>		<b>48.909.154,11</b>

Ayrıca; Bağlı ortaklığı bulunan İzbel Gıda İnşaat Özel Eğitim Turizm Temizlik Reklam Organizasyon Hizmet İşletmeleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.' ne 312.500,00.-TL tutarında sermaye transferi gerçekleştirilmiştir.

2015 yılı Gelir gerçekleştirmeleri Tablo 2'de gösterilmektedir.

**Tablo 2: Gelir Gerçekleşme Durumu**

MER-BEL İzmir Konak Bel. Tur. San. Tic. A.Ş. 2015 Yılı Gelirleri		
Gelir Kodu	Gelir Açıklaması	Gerçekleşen
01	Mal ve Hizmet Satışları	33.808.310,57
02	Banka Faiz Gelirleri	3.477.912,32
03	Diğer Olağan Gelir ve Karlar	1.278.627,02
04	Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	796.467,69
05	Diğer Gelirler	0,00

06	Sermaye Gelirleri	0,00
07	Alacaklardan Tahsilat	0,00
08	Red ve İadeler	0,00
<b>TOPLAM</b>		<b>39.361.317,60</b>

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye Defteri
- Geçici ve Kesin Mizan
- Bilanço
- Envanter Defteri
- Gelir Tablosu

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

## 2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

### **3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU**

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

### **4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI**

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

## 5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

### **BULGU 1: 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabının Alacak Kalanı Vermesi**

MER-BEL A.Ş.’nin mizanının incelenmesi neticesinde; borç kalanı vermesi gereken 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar hesabının alacak kalanı verdiği tespit edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerine dayanılarak Maliye Bakanlığı’nca çıkarılan 1 Sıra No’ lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nde aynen;

*“193. Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar*

*Mevzuat gereğince peşin ödenen gelir, kurumlar ve diğer vergiler ile fonların kayıt ve takip edildiği hesaptır.*

*İşleyişi :*

*Mevzuatın belirlediği dönemler itibariyle peşin ödenen gelir, kurumlar ve diğer vergiler ile fonlar, bu hesaba borç yazılır. Yılsonunda tahakkuk edecek gelir veya kurumlar vergisi ile fon karşılıklarından yapılacak olan indirim teminen "37. Borç ve Gider Karşılıkları" grubunda bulunan "371. Dönem Kârının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri Hesabı" borcuna aktarılır. Ancak aktarılacak tutar "370. Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabı"nın tutarından fazla olamaz. Aktarılamayan tutar, dönem sonunda bu hesabın bakiyesi olarak kalır.”*

Denilmektedir.

193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar hesabı bir varlık hesabıdır. Bu itibarla ilk kayıt hesabın borcuna yapılır ve bu hesap yalnızca borç kalanı verebilir.

MER-BEL A.Ş.’nin 30.09.2015 tarihli mizanının incelenmesi neticesinde hesabın 48.598,85.-TL alacak kalanı verdiği görülmüştür. Oysaki bu hesabın sadece borç kalanı verebileceği mütalaa edilmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** “Bulgu maddesinde; 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar hesabının doğru kullanılmadığı belirtilmiştir.

Anılan madde gereği, öneri doğrultusunda, 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar hesabı ile ilgili borç kalanı verecek şekilde düzenleme yapılmış ve 31.12.2015 tarihi itibarıyla 461.360,82.-TL borç kalanı vermiştir.” demiştir.

**Sonuç olarak** İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapıldığını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

## **BULGU 2: 245 Bağlı Ortaklıklara Kaydedilmeyen Tutarların Bulunması**

Yapılan incelemede; MER-BEL İzmir Konak Belediyesi Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin İZBEL Tic. Ltd Şti. ’nin %100 ortağı olmasına karşın söz konusu ortaklığın 242 İştirakler hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerine dayanılarak Maliye Bakanlığı’nca çıkarılan 1 Sıra No’ lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nde; işletmenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde 50 oranından fazla sermaye ya da oy hakkına veya en az bu oranda yönetim çoğunluğunu seçme hakkına sahip olduğu iştiraklerin sermaye paylarının 245 Bağlı Ortaklıklar Hesabında izleneceği ifade edilmiştir.

MER-BEL A.Ş.’nin; İzbel Gıda İnşaat Özel Eğitim Turizm Temizlik Reklam Organizasyon Hizmet İşletmeleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi’nin 1.250.000,00.-TL’lik sermayesinin %100’üne sahip olmasına karşın bu ortaklığı hesaplarında 242 İştirakler hesabında izlediği görülmüştür. Oysaki yukarıda yer alan mevzuat hükmü uyarınca 245 Bağlı Ortaklıklar hesabında izlemesi gerekirdi.

**Kamu idaresi cevabında;** “Bulgu maddesinde; 245 Bağlı Ortaklıklar hesabına kaydedilmeyen tutarların bulunduğu tespiti yapılmıştır.

Anılan madde gereği, öneri doğrultusunda 242 İştirakler hesabında tamamı şirketimize ait olan İzbel Gıda İnşaat Özel Eğitim Turizm Temizlik Reklam Organizasyon Hizmet İşletmeleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi sermaye tutarı olan 1.250.000,00.-TL bakiyesi 245 Bağlı Ortaklıklar hesabına virman edilmiş ve bundan böyle 245 nolu hesapta izlemeye alınmıştır.” demiştir.

**Sonuç olarak** İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapıldığını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

**BULGU 3: 371 Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri Hesabının Yanlış Olarak Kullanılması**

Yapılan incelemede MER-BEL A.Ş.'nin 2014 yılını zararlı kapatmasına karşın 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar hesabının bakiyesini yılsonunda 371 Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerine dayanılarak Maliye Bakanlığı'nca çıkarılan 1 Sıra No' lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT)'nde aynen;

*“193. PEŞİN ÖDENEN VERGİLER VE FONLAR*

*Mevzuat gereğince peşin ödenen gelir, kurumlar ve diğer vergiler ile fonların kayıt ve takip edildiği hesaptır.*

*İşleyişi:*

*Mevzuatın belirlediği dönemler itibariyle peşin ödenen gelir, kurumlar ve diğer vergiler ile fonlar, bu hesaba borç yazılır. Yılsonunda tahakkuk edecek gelir veya kurumlar vergisi ile fon karşılıklarından yapılacak olan indirim teminen 37. Borç ve Gider Karşılıkları grubunda bulunan 371. Dönem Kârının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri Hesabı borcuna aktarılır. Ancak aktarılacak tutar 370. Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabının tutarından fazla olamaz. Aktarılamayan tutar, dönem sonunda bu hesabın bakiyesi olarak kalır.*

*370. DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI*

*Dönem kârı üzerinden hesaplanan kurumlar vergisi, diğer vergi ve kesintiler, fonlar ve benzeri diğer yükümlülükler için ayrılan karşılıkların izlendiği hesaptır.*

*İşleyişi:*

*Dönem kârı üzerinden hesaplanan kurumlar vergisi ve yasal yükümlülükler, dönem kârı hesabının borcu karşılığında bu hesaba alacak kaydedilir. Vergi tahakkukunun kesinleşmesi durumunda borç kaydı suretiyle hesap kapatılır ve ilgili tutar 371. Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri ile mahsup edilerek kalan tutar 360. Ödenecek Vergi ve Fonlar hesabına aktarılır.*

*371 DÖNEM KÂRININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ(-)*

*Mevzuat gereğince peşin ödenen gelir ve kurumlar vergisi ile diğer yükümlülüklerin izlendiği hesaptır.*

*İşleyişi:*

*Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıklarından indirilmek üzere, 193. Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabından yapılan aktarmalar bu hesabın borcuna, 193 nolu hesabın alacağına kaydedilir. Tahakkuk eden tutarlar ve gelir vergisinden mahsup edilen tutarlar ise bu hesaba alacak kaydedilir.”*

Denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere şirketin kar etmesi halinde, kara ilişkin olarak ayrılacak vergi karşılığı 370 Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları hesabına aktarılacak, buna karşılık olarak yıl içinde peşin ödenen vergi tutarları 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar hesabından 371 Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri hesabına aktarılacaktır. Eğer şirket kar etmediyse vergi karşılığı ayrılamayacak dolayısıyla 370 ve 371 nolu hesaplar kullanılamayacaktır.

MER-BEL A.Ş. tarafından 2014 yılında kar elde edilememesine karşın 2014 yılında peşin ödenen ve 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabı'na aktarılan 483.487,41.-TL'nin 371 Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri Hesabı'nın borcuna kaydedildiği ve bu hesabın 2015 yılı açılış kaydında yer aldığı tespit edilmiştir.

Oysaki mezkur Tebliğ uyarınca; peşin ödenen gelir, kurumlar ve diğer vergiler ile fonlar yılsonunda tahakkuk edecek gelir veya kurumlar vergisi ile fon karşılıklarından yapılacak olan indirimini teminen 371 Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri Hesabı'nın borcuna aktarılacak, ancak aktarılacak tutar 370 Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabı'nın tutarından fazla olmayacaktır. Aktarılamayan tutar, dönem sonunda 193 nolu hesabın bakiyesi olarak kalacaktır. Bu itibarla 2014 yılı sonunda 371 nolu hesaba kaydedilen peşin ödenen ve fonların bu hesaba aktarılmaması ve 2015 yılı kayıtlarında da 371 nolu hesabın yer almaması gerektiği mütalaa edilmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** “Bulgu maddesinde; 371 Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri hesabının yanlış kullanıldığı tespiti yapılmıştır.

Anılan madde gereği, öneri doğrultusunda, 2015 yılına devrolunan ve aslen 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar hesabında izlenmesi gereken ancak 371 Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri hesabında izlenen 483.487,41.-TL'nin, 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar hesabının borcuna virman edilmiş ve bundan böyle 193 nolu hesapta izlemeye alınmıştır.” demiştir.

**Sonuç olarak** İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapıldığını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

#### **BULGU 4: Alınan ve Teminata Verilen Tahvillerin Hatalı Olarak Kaydedilmesi**

MER-BEL A.Ş. tarafından satın alınan ve Konak Belediyesi'nin açmış olduğu ihale için teminat olarak verilen devlet tahvillerinin yanlış hesapta izlendiği tespit edilmiştir.

21.01.2015 tarihli ve 38 nolu yevmiye kaydında şirket tarafından alınan 820.000,12.- TL tutarındaki devlet tahvillerinin 112 Kamu Kesimi Tahvil Senet ve Bonoları hesabı yerine 304 Tahvil Anapara Borç Taksit ve Faizleri hesabında izlendiği ayrıca bu teminatların teminat olarak verilirken 126 Verilen Depozito ve Teminatlar hesabına kaydedildiği görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerine dayanılarak Maliye Bakanlığı'nca çıkarılan 1 Sıra No' lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT)'nde; kamu tarafından çıkartılmış bulunan tahvil, senet ve bonoların 112 Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonoları hesabında izleneceği ifade edilmiştir.

Diğer taraftan işletme tarafından üçüncü kişilere karşı bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerler 126 Verilen Depozito ve Teminatlar hesabında izlenmektedir. Bu hesapta sadece nakit olarak verilen değerler bu hesapta izlenir.

Bu itibarla bundan böyle alınan tahvillerin 112 nolu hesapta ve nakit dışında verilen alacak senedi, emtia, menkul kıymetler nazım hesaplarda ya da yardımcı hesapta takip edilmelidir.

**Kamu idaresi cevabında;** “Bulgu maddesinde; alınan ve teminata verilen tahvillerin hatalı olarak kaydedildiği tespiti yapılmıştır.

Anılan madde gereği, öneri doğrultusunda, alınan tahvillerin 112 Kamu Kesimi



Tahvil, Senet ve Bonoları hesabında izlenmesi için çalışma başlatılmıştır.” demiştir.

**Sonuç olarak** İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapıldığını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

#### **BULGU 5: Esas Faaliyetlerden Elde Edilen Gelirlerin 60 Brüt Satışlar Grubuna Kaydedilmemesi**

Yapılan incelemede MER-BEL A.Ş.’nin ana sözleşmesinde yer alan iştiğal konularından elde ettiği bazı gelirlerin gelir tablosunda diğer faaliyetlerden elde edilen gelirlerin kaydedildiği grup olan 64 Diğer Faaliyetlerinden Olağan Gelir Karlar Grubuna kaydedildiği tespit edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerine dayanılarak Maliye Bakanlığı’nca çıkarılan 1 Sıra No’ lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT)’nde; Gelir tablosunun 60 Brüt Satışlar bölümünün işletmenin esas faaliyetleri çerçevesinde satılan mal ya da hizmetler karşılığında alınan ya da tahakkuk ettirilen toplam değerleri kapsadığı, 64 Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar bölümünün ise İşletmenin esas faaliyeti dışında iştiraklerden ve bağlı ortaklıklardan elde edilen temettü geliri ile faiz ve diğer temettü gelirleri, temerrüt faizleri, kambiyo karları, kira gelirleri, menkul kıymet satış karları gibi diğer faaliyetlerden elde edilen olağan gelir ve karlardan oluştuğu ifade edilmiştir.

MER-BEL A.Ş.’ nin ana sözleşmesindeki iştiğal konularından bir tanesinin “*gerekli mercilerden izin almak kaydı ile lokanta, bar, büfe, kafeterya, eğlence yeri alışveriş merkezleri, mağazalar gibi işletmeler açmak ya da sahibi ve ortağı olduğu ya da olmadığı bu tür işletmelerin işletmeciliğini kısmen veya tamamen hükümlenmek veya kendi dışındaki bu tür yerlere ekip ve uzman kişiler temin etmek*” görülmüştür. Söz konusu ifade uyarınca MER-BEL A.Ş. tarafından işletilen yemekhaneden elde edilen gelirlerin esas iştiğal konusu içinde olduğu açıktır. Bu itibarla bu faaliyetten elde edilen gelirinde MSUGT uyarınca gelir tablosunda 60 Brüt Satışlar grubuna kaydedilmesi gerekmektedir. Ancak şirket tarafından 13/11/2015 tarihi itibarıyla bu gelirlerin (464.433,55.-TL) 64 Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar grubunda yer alan 649 Faaliyetle İlgili Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hesabı’na kaydedildiği görülmüştür. Oysaki yukarıdaki açıklamalar uyarınca 60 Brüt Satışlar grubuna kaydedilmesi gerektiği mütalaa edilmektedir.

**Kamu idaresi cevabında;** “Bulgu maddesinde; esas faaliyetlerden elde edilen gelirlerin 60 Brüt Satışlar grubuna kaydedilmediği tespiti yapılmıştır.

Anılan madde gereği, öneri doğrultusunda, 649 Faaliyetle ilgili Diğer Olağan Gelir Karlar hesabında takip edilmekte olan yemek satışlarının 13/11/2015 tarihinden beri 600 Yurtiçi Satışlar hesabının alacağına izlemeye alınmıştır.” demiştir.

**Sonuç olarak** İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapıldığını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

### **BULGU 6: İşletmenin Esas Faaliyet Konusu Dışındaki Borçlarının 320 Satıcılar Hesabında İzlenmesi**

Yapılan incelemede MER-BEL A.Ş.’nin faaliyet konusu ile ilgili olmayan senetsiz borçlarını 320 Satıcılar hesabında izlediği tespit edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerine dayanılarak Maliye Bakanlığı’na çıkarılan 1 Sıra No’ lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT)’nde; 32 Ticari Borçlar grubunun kuruluşun ticari ilişkileri nedeniyle ortaya çıkan senetli ve senetsiz borçlarının kaydedildiği hesapları kapsadığı ve 320 Satıcılar hesabında işletmenin faaliyet konusu ile ilgili her türlü mal ve hizmet alımlarından kaynaklanan senetsiz borçların izlendiği belirtilmiştir. Ayrıca 33 Diğer Borçlar hesap grubunda; herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelmiş ve en çok bir yıl içinde ödenmesi düşünülen borçların kaydedildiği hesapların yer alacağı ifade edilmiştir.

MER-BEL A.Ş.’nin 320 Satıcılar Hesabı’nın alt hesapları incelenmiş ve personele ödenen gıda yardımlarından dolayı Sodexo Firmasına olan 2.587.230,52.-TL tutarındaki borçların bu hesapta izlendiği görülmüştür. Oysaki yukarıdaki açıklamalar uyarınca söz konusu borçların 33 Diğer Borçlar Grubunda izlenmesi gerektiği mütalaa edilmektedir.

**Kamu idaresi cevabında;** “Bulgu maddesinde; işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki borçlarının 320 Satıcılar hesabında izlendiği tespiti yapılmıştır.

Anılan madde gereği, öneri doğrultusunda, 320 Satıcılar hesabında takip edilmiş bulunan ve personele ödenen gıda yardımlarına ilişkin Sodexo Firmasının cari hesap kayıtları kapanmış olup, bundan böyle olası ticari olmayan borçlar 33 Diğer Borçlar gurubunda 339 Diğer Çeşitli Borçlar hesabında izlenecektir.” demiştir.

**Sonuç olarak** İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapıldığını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

## 6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Konak Belediyesi (Büyükşehir Bağı) Merbel İzmir Konak Bld. Tur. San. Tic. A.Ş.'nin 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı dönen varlıklar (193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar hesabı, 126 Verilen Depozito ve Teminatlar hesabı), duran varlıklar (245 Bağı Ortaklıklar hesabı), yabancı kaynaklar (320 Satıcılar, 371 Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri hesabı) ve gelir tablosu (60 Brüt Satışlar) hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

## 7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

### **BULGU 1: Esas Faaliyetlerden Sağlanmayan Alacakların 120 Alıcılar Hesabında İzlenmesi**

Yapılan incelemede MER-BEL A.Ş.'nin faaliyet konusu ile ilgili olmayan araç satışlarından olan alacaklarının 120 Alıcılar hesabında izlediği tespit edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerine dayanılarak Maliye Bakanlığı'nca çıkarılan 1 Sıra No' lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT)'nde; 12 Ticari Alacaklar grubunun kuruluşun ticari ilişkileri nedeniyle ortaya çıkan senetli ve senetsiz alacaklarının kaydedildiği hesapları kapsadığı ve 120 Alıcılar hesabında işletmenin faaliyet konusu ile ilgili her türlü mal ve hizmet satımlarından kaynaklanan senetsiz borçların izlendiği belirtilmiştir. Ayrıca 13 Diğer Alacaklar hesap grubunda; herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelmiş ve en çok bir yıl içinde tahsil düşünülen alacakların kaydedildiği hesapların yer alacağı ifade edilmiştir.

MER-BEL A.Ş.'nin 120 Alıcılar hesabının alt hesapları incelenmiş ve araç satımı sonucu ortaya çıkan 75.545,50.-TL tutarındaki alacakların bu hesapta izlendiği görülmüştür. Oysaki yukarıdaki açıklamalar uyarınca söz konusu alacakların 13 Diğer Alacaklar Grubunda izlenmesi gerektiği mütalaa edilmektedir.

**Kamu idaresi cevabında;** “Bulgu maddesinde; esas faaliyetlerden sağlanmayan alacakların 120 alıcılar hesabında izlendiği tespiti yapılmıştır.

Anılan madde gereği, öneri doğrultusunda, 120 Alıcılar hesabında takip edilmiş bulunan ve araç satışlarına ilişkin cari hesap kayıtları kapanmış olup, bundan böyle olası araç satışı gibi ticari olmayan alacaklar 13 diğer alacaklar gurubunda 136 Diğer Çeşitli Alacaklar hesabında izlenecektir.” demiştir.

**Sonuç olarak** İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapıldığını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

## **BULGU 2: Yevmiye Defteri Kayıt Düzeninde Mevzuata Aykırı Hususlar Bulunması**

Yapılan incelemede; MER-BEL A.Ş.'nin yapmış olduğu muhasebe işlemlerinin 2015 yılı yevmiye defterine 19/11/2015 tarihi itibarıyla yazdırılmadığı ayrıca geçmişe yönelik muhasebe kayıtlarının yapıldığı tespit edilmiştir.

10/01/1961 tarihli ve 10703-10705 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun;

- Yevmiye defteri başlıklı 183 üncü maddesinde;

*“Yevmiye defteri, kayda geçirilmesi icabeden muamelelerin tarih sırasıyla ve madde halinde tertipli olarak yazıldığı defterdir.*

*Yevmiye defteri ciltli ve sahifeleri müteselsil sıra numaralı olur. Mükellefler diledikleri takdirde yevmiye defteri ve tutulması zorunlu diğer defterlerini müteharrik yapraklı olarak kullanabilirler.”*

- Yanlış kayıtların düzeltilmesi başlıklı 217 nci maddesinde;

*“Yevmiye defteri maddelerinde yapılan yanlışlar ancak muhasebe kaidelerine göre düzeltilebilir. Diğer bilimum defter ve kayıtlara rakam ve yazılar yanlış yazıldığı takdirde düzeltmeler ancak yanlış rakam ve yazı okunacak şekilde çizilmek, üst veya yan tarafına veyahut ilgili bulunduğu hesaba doğrusu yazılmak suretiyle yapılabilir.*

*Defterlere geçirilen bir kaydı kazımak, çizmek veya silmek suretiyle okunamaz bir hale getirmek yasaktır.”*

- Boş satır bırakılmıyacağı, sayfaların yok edilmeyeceği başlıklı 218 inci maddesinde;

*“Defterlerde kayıtlar arasında usulen yazılmaya mahsus olan satırlar, çizilmeksizin boş bırakılamaz ve atlanamaz.*

*Ciltli defterlerde, defter sayfaları ciltten koparılamaz. Tasdikli müteharrik yapraklarda bu yaprakların sırası bozulamaz ve bunlar yırtılamaz.”*

- Kayıt zamanı başlıklı 219 uncu maddesinde;

“Muameleler defterlere zamanında kaydedilir. Şöyleki:

a) Muamelelerin işin hacmine ve icabına uygun olarak muhasebenin intizam ve vuzuhunu bozmayacak bir zaman zarfında kaydedilmesi şarttır. Bu gibi kayıtların on günden fazla geciktirilmesi caiz değildir.

b) Kayıtlarını devamlı olarak muhasebe fişleri, primanota ve bordro gibi yetkili amirlerin imza ve parafını taşıyan mazbut vesikalara dayanarak yürüten müesseselerde, muamelelerin bunlara işlenmesi, deftere işlenmesi hükmündedir. Ancak bu kayıtlar, muamelelerin esas defterlere 45 günden daha geç intikal ettirilmesine cevap vermez.

c) Günlük kasa, günlük, parakende satış ve hasılat defterleri ile serbest meslek kazanç defterine muameleler günü gününe kaydedilir.”

Denilmektedir.

MER-BEL A.Ş.'nin muhasebe kayıtları incelenmiş ve geçmişe dönük kayıtların yapıldığı tespit edilmiştir. Örneğin 24/10/2015 tarihli ve 694617 fatura muhasebe birimine 1911/2015'te gelmiştir. Doğal olarak muhasebeleştirme işlemi 19112015 tarihinden önce olamayacaktır. Ancak faturanın muhasebeleştirildiği mahsup fişinin tarihi 24/10/2015'tir. Yani kasım ayında gelen fatura 25 gün öncesine; 24/10/2015 tarihine kaydedilmiş bulunmaktadır.

Diğer yandan şirketin yevmiye defteri incelenmiş ve 12 ay boyunca gerçekleştirilen işlemlerin yevmiye defterine kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Bu itibarla yukarıda yer alan hükümleri uyarınca; yevmiye defterinde geçmişe yönelik kayıt yapılmasının mümkün olmadığı, ayrıca mali işlemlerin 10 gün içerisinde, muhasebe fişine kaydedilmişse 45 gün içinde yevmiye defterine kaydedilmesi gerektiği mütalaa edilmektedir.

**Kamu idaresi cevabında;** “Bulgu maddesinde; yevmiye defteri kayıt düzeninde mevzuata aykırı hususların bulunduğu tespiti yapılmıştır.

Anılan madde gereği, öneri doğrultusunda, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun esas

hükümlerine özen gösterilerek tüm muameleler için günlük olarak muhasebe kaydı oluşturulmaktadır. Ayrıca 2015 yılına ait olan resmi defterler yazdırılmış olup, 01.01.2016 tarihi itibarı ile e-defter uygulamasına geçilmiştir. 2016 yılı yevmiye kayıtları ile oluşan yevmiye defteri aylar itibarı ile e-defter uygulamasına yüklenmektedir.” demiştir.

***Sonuç olarak*** İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapıldığını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

## 8. EKLER

## Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

BİLANÇO								
Aktif Grup - Hesap Adı	Cari Dönem	Cari Dönem	Cari Dönem	Pasif Grup - Hesap Adı	Cari Dönem	Cari Dönem	Cari Dönem	Cari Dönem
I. Dönen Varlıklar			27.921.057,99	I. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar				6.274.923,05
A. Hazır Değerler		24.686.751,58		A. Mali Borçlar		0,00		
1. Kasa	1.074,31			1. Banka Kredileri	0,00			
2. Bankalar	24.685.677,27			2. Tahvil Anap. Borç Tak. ve Faiz.	0,00			
B. Menkul Kıymetler		0,00		B. Ticari Borçlar		2.294.528,25		
1. Kamu Kesimi Tahvil Snt. Ve Bono	0,00			1. Satıcılar	2.240.709,01			
C. Ticari Alacaklar		2.544.999,84		2. Borç Senetleri	0,00			
1. Alıcılar	139.840,92			3. Alınan Depozito Ve Teminatlar	53.819,24			
2. Alacak Senetleri	2.140,66			C. Diğer Borçlar		1.985.910,66		
3. Verilen Depozito Ve Teminatlar	2.403.018,26			1. Ortaklara Borçlar	39.285,62			
4. Şüpheli Ticari Alacaklar	0,00			2. Personele Borçlar	1.945.004,25			
D. Diğer Alacaklar		69.039,71		3. Diğer Çeşitli Borçlar	1.620,79			
1. Personelden Alacaklar	824,86			D. Alınan Avanslar		532.002,19		
2. Diğer Çeşitli Alacaklar	68.214,85			1. Alınan Sipariş Avansları	532.002,19			
E. Stoklar		11.789,98		F. Ödenecek Vergi Ve Diğer Yükümlülükler		1.724.417,03		
1. İlk Madde Ve Malzeme	6.232,67			1. Ödenecek Vergi Ve Fonlar	1.007.527,40			
2. Mamuller	0,00			2. Ödenecek Sos. Güv. Kesintileri	686.559,57			
3. Ticari Mallar	0,00			3. Ödenecek Diğer Yükümlülükler	30.330,06			
4. Verilen Sipariş Avansları	5.557,31			G. Borç Ve Gider Karşılıkları		-285.839,21		
H. Diğer Dönen Varlıklar		608.476,89		1. Dön. Kar.Peş.Öd.Ver.Ve Yük (-)	-285.839,21			
1. Devreden Katma Değer Vergisi	0,00			I. Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar		23.904,13		
2. İndirilecek KDV	0,01			1. Hesaplanan KDV	23.904,13			
3. Peşin Ödenen Vergi Ve Fonlar	461.360,82			2. Diğer KDV	0,00			
4. İş Avansları	0,00			II. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				15.784.870,52
5. Personel Avansları	147.116,06			A. Mali Borçlar		0,00		



T.C. Sayıştay Başkanlığı

II. Duran Varlıklar			2.992.376,99	I. Banka Kredileri	0,00		
C. Mali Duran Varlıklar		1.595.515,55		E. Borç Ve Gider Karşılıkları		15.784.870,52	
1 İştirakler	33.015,55			1. Kıdem Tazminatı	15.784.870,52		
2 Bağlı Ortaklıklar	2.500.000,00			III. Özkaynaklar			8.853.641,41
3 Bağlı Ortak.Ser.Taahhütleri(-)	-937.500,00			A. Ödenmiş Sermaye		51.787.381,02	
D. Maddi Duran Varlıklar		1.390.759,74		1. Sermaye	56.000.000,00		
1. Binalar	554.550,17			2. Ödenmemiş Sermaye (-)	-5.684.031,25		
2. Tesis Makine Ve Cihazlar	208.851,87			3. Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	1.471.412,27		
3. Taşıtlar	3.007.425,20			B. Sermaye Yedekleri		9.608,36	
4. Demirbaşlar	199.869,79			1. İştirakler Yeniden Değer. Art.	9.608,36		
5. Diğer Maddi Duran Varlıklar	17.541,59			C. Kar Yedekleri		64.377,15	
6. Birikmiş Amortismanlar (-)	-2.597.478,88			1. Yasal Yedekler	3.902,37		
E. Maddi Olmayan Duran Varlıklar		6.101,70		2. Olağanüstü Yedekler	60.474,78		
1. Haklar	6.101,70			D. Geçmiş Yıllar Karları		13.123.144,75	
				1. Geçmiş Yıllar Karları	13.123.144,75		
				E. Geçmiş Yıllar Zararları		-46.433.339,24	
				1. Geçmiş Yıllar Zararları	-46.433.339,24		
				F. Donem Net Karı (Zararı)		-9.697.530,63	
				1. Dönem Net Karı	-0,01		
				2. Dönem Net Zararı (-)	-9.697.530,62		
<b>Aktif Toplam</b>	<b>30.913.434,98</b>	<b>30.913.434,98</b>	<b>30.913.434,98</b>	<b>Pasif Toplam</b>	<b>30.913.434,98</b>	<b>30.913.434,98</b>	<b>30.913.434,98</b>

<b>GELİR TABLOSU</b>				
<b>Grup - Hesap Adı</b>	<b>Önceki dönem</b>	<b>Önceki dönem</b>	<b>Cari Dönem</b>	<b>Cari Dönem</b>
A. BRÜT SATIŞLAR		0,00		33.808.310,57
1. Yurt İçi Satışlar	0,00		33.808.310,57	
C. NET SATIŞLAR		0,00		33.808.310,57
D. SATIŞLARIN MALİYETİ (-)		0,00		-46.737.369,22
1. Satılan Hizmet Maliyeti (-)	0,00		-46.737.369,22	
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI		0,00		-12.929.058,65
E. FAALİYET GİDERLERİ		0,00		-2.396.804,25
1. Genel Yönetim Giderleri (-)	0,00		-2.396.804,25	
FAALİYET KARI VEYA ZARARI		0,00		-15.325.862,90
F. DİĞER FAALİYET. OLAĞAN GELİR VE		0,00		4.756.539,34
1. Faiz Gelirleri	0,00		3.477.912,32	
2. Diğer Olağan Gelir Ve Karlar	0,00		1.278.627,02	
H. FİNANSMAN GİDERLERİ (-)		0,00		-10.875,02
1. Kısa Vadeli Borçlanma Gid. (-)	0,00		-10.875,02	
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR		0,00		-10.580.198,58
I. OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR		0,00		949.798,29
1. Diğer Olağandışı Gelir Ve Karlar	0,00		949.798,29	
J. OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)		0,00		-67.130,33
1. Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	0,00		-67.130,33	
DÖNEM KARI VEYA ZARARI		0,00		-9.697.530,62
<b>DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI</b>		<b>0,00</b>		<b>-9.697.530,62</b>



T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>